वैज्ञानिक शब्दकोडे – २

आडवे शब्द :

१) एक महान भारतीय गणितज्ञ दुर्दैवाने अल्पायुषी ठरले.

४) एखाद्या माध्यमातून कानाद्वारे कंपनाचे होणारे आकलन.

७) एक तृणधान्य पंजाबमध्ये याची रोटी प्रसिध्द आहे.

९) पदार्थाच्या असंख्य सूक्ष्म जल कणांचा आणि / किंवा हिमकणांचा हवेत तरंगणारा दृश्य स्वरुपातील समूह.

१०) आपल्या घशातील स्वरयंत्रामध्ये असणाऱ्या यांच्या कंपनामुळे ध्वनी निर्माण होतो. तसेच ध्वनीचा दर्जा याच्या तावरपणावर अवलंबून असतो.

१२) विषारी प्राण्याने वा किटकाने चावण्याची क्रिया.

१३) दोन अथवा जास्त पदार्थांचे सहजासहजी अविभक्त नकरता येण्याजोगे मिश्रण.

१६) वीज निर्मिती करणारे यंत्र.

१८) स्त्रीकेसराच्या टोकाकडील चिकट भाग,यावर परागकण स्थलांतरीत होऊन रुजतात.

१९) झाडांची पनांवरील छिद्रांद्वारे पाण्याचे बाष्प वातावरण सोडण्याची क्रिया.

उभे शब्द :

१) भौतिक शास्त्रातील नोबेल पारितोषिक विजेते. भारतीय शास्त्रज्ञ, त्यांनी लावलेल्या शोधाच्या सन्मानार्थ राष्ट्रीय विज्ञान दिन साजरा केला जातो.

२) एक औषधी वनस्पती केशवृध्दीकरिता याचा रस फार प्रसिध्द आहे.

३) मानवी हृदयाच्या चार कप्प्यांपैकी दोन कप्पे जे 'निलय' या संज्ञेने ओळखले जातात.

५) काळानुसार कुठल्याही गोष्टीत होणारे प्रमाणात्मक अधिक्य.

६) एक भारतीय जीवशास्त्रज्ञ भौतिक शास्त्रज्ञ, वनस्पती शास्त्रज्ञ तसेच पुरातत्वज्ञ होते. 'वनस्पतींना संवेदना असतात' हे ज्यांनी सिध्द केले.

८) सजीवांमध्ये विशेषत: अपृष्ठवंशीय प्राण्यांमध्ये आढळणारा लवचिक सहज हालचाल करणारा लांब अवयव, सहसा याच्या एक किंवा अनेक जोड्या असतात.

११) ज्यावर जीवसृष्टी आहे. असता सुर्यमालेतील सुर्यापासूनचा तिसरा ग्रह.

१४) वनस्पतीच्या जीवनचक्रातील भ्रूण अवस्था.

१५) माणसामध्ये लहान आतडे मोठ्या आतड्याच्या सुरुवातीला जोडलेले असते. या सांध्यामध्ये आतल्या बाजूला हा अवयव असतो. मानवी जीवनात हा अवयव कोणतेही कार्य करत नाही अशी कल्पना आहे.

१७) एखाद्या गोलाच्या मध्यातून जाणाऱ्या प्रतलाने त्याचा छेद घेतला असता बृहदवृत्त मिळते. या बृहद्‌वृत्तावरील प्रत्येक बिंदूपासून ९०अंश कोनीय अंतरावर असणारे गोलावरचे दोन बिंदू.

१८) दोन हाडांच्या किंवा सांध्यांच्यामध्ये असलेली कृची, जिला कास्थी असेही म्हणतात.

१	२		३		X	४	५	६
७		X		X	८	X	९	
	X	१०				X	X	
X	११	X		X		X	१२	
१३			X	१४	X	१५	X	
X		X	X	१६			X	
१७	X	१८		X	X		X	
	X		X	१९				

वैज्ञानिक शब्दकोडे – १ चे उत्तर याच अंकात इतरत्र

डॉ. नंदा संतोष हरम
nandaharam2012@gmail

वैज्ञानिक शब्दकोडे - क्र. १ चे उत्तर

१ त्रि		२ ए	रं	ड		३ अ	ग्र
के		क			४ अ	ति	
		५ स	६ म			सा	
७ लो	णा	र	स	८ रो	९ व	र	
ल				१० ध	न		११ चां
क		१२ ज	नु	क		१३ छि	द्र
	१४ पा	व			१५ गं		या
१६ स	क	स		१७ प्र	ज	न	न

वैज्ञानिक शब्दकोड - क्र. २ चे उत्तर

१ रा	२ मा	नु	३ ज	न		४ आ	५ वा	६ ज
७ म	का		व		८ नं		९ ढ	ग
न		१० ध्व	नि	तं	तू			दी
	११ अ		का		के		१२ दं	श
१३ द्रा	व	ण		१४ बी		१५ आं		चं
	नी			१६ ज	नि	त्र		द्र
१७ ध्रु		१८ कु	क्षी			पु		बो
व		र्चा		१९ बा	ष्पो	च्छ	वा	स

वैज्ञानिक शब्दकोडे - १

उभे शब्द :

१) १८२९ मध्ये जर्मन शास्त्रज्ञ, डोबेरायनर यांनी गुणधर्मात साम्य असलेल्या गटाला या संज्ञेने संबोधले.

२) रोधांच्या 'या' जोडणीचा परिणामी रोध हा जोडणीतील सर्व रोधांच्या बेरजेइतका असतो.

३) दूषित व अस्वच्छ आहार सेवनामुळे आणि अशुध्द पाण्यामुळे होणारा आजार. उलट्या, जुलाब ही या आजाराची लक्षणे आहेत.

६) त्वचेवर पेपीलोमा व्हायसमुळे तयार होणारा.

७) प्रकाशिकीत 'हा' पारदर्शक असलेला एक घटक आहे. याचे सर्व पृष्ठभाग सपाट व चकचकीत असून यातून प्रकाशाचे अपवर्तन होते.

८) विद्युतप्रवाहास अडथळा करणारा घटक.

९) झाडांनी दाटलेला भाग.

११) २३ ऑगस्ट २०२३ रोजी अंतराळ संशोधनातील भारताची यशस्वी कामगिरी.

१२) एक गळिताचे धान्य, मराठीत अळशी म्हणून ओळखले जाते.

१४) साखरेचे पाण्यातील संहत द्रावण.

१५) लोखंडावर आर्द्रतेचा परिणाम होऊन जमा होणारा तांबूस थर.

आडवे शब्द :

२) भारतात उगवणारी एक आयुर्वेदिक औषधी वनस्पती, याच्या बियांपासून तेल काढतात.

३) विद्युतघटाची दोन टोकं.

४) प्रमाणाबाहेर किंवा खूप जास्त.

५) ज्या संख्येला दोनने नि:शेष भाग जातो ती संख्या.

७) महाराष्ट्रातील बुलढाणा जिल्ह्यात उल्कापातामुळे निर्माण झालेले आघाती विवर.

१०) विद्युतघटाच्या दोन टोकापैकी एक

१२) हे सजीवांमधील अनुवंशिकतेचे एकक आहे. हा सामान्यत: डी.एन.एचा असा तुकडा जो प्रथिनाच्या एखाद्या प्रकारासाठी संकेत आहे किंवा असा आर.एन.एचा. तुकडा की ज्याला त्या सजीवामध्ये विशेष स्थान आहे.

१३) एखाद्या विशिष्ट माध्यमात किंवा त्याद्वारे उघडणे. विशेषत: प्राण्यांच्या शरीरात ही विविध जैविक कार्ये करतात.

१४) एक चतुर्थांश

१६) पौष्टिक

१७) एका जीवापासून नवीन जीव निर्माण होण्याची एक जैविक प्रक्रिया

१	X	२			X	३	
	X		X	X	४		X
X	X	५	६	X	X		X
७				८	९		X
	X	X	X	१०		X	११
	X	१२			X	१३	
X	१४		X	X	१५	X	
१६			X	१७			

वैज्ञानिक शब्दकोडे - १ चे उत्तर याच अंकात इतरत्र

डॉ. नंदा संतोष हरम
nandaharam2012@gmail